21. juni 2023

Innovationsfondens habilitetsregler

Innovationsfonden er ved lov etableret som et uafhængigt organ inden for den statslige forvaltning. Det medfører blandt andet, at forvaltningsrettens regler om habilitet finder anvendelse på fondens virke – herunder behandling af ansøgninger om bevillinger.

Habilitetsreglernes formål er at sikre saglig forvaltning. De varetager derfor nedenstående to hensyn:

- Habilitetsreglerne skal sikre, at en afgørelse i en konkret sag ikke påvirkes af uvedkommende hensyn.
- Habilitetsreglerne skal sikre, at der hverken hos involverede parter eller omverden opstår mistillid til upartiskheden hos de personer, der medvirker til en sags oplysning eller afgørelse.

Ovenstående indebærer, at en medarbejder i fonden er inhabil i forhold til en bestemt sag, hvis der foreligger omstændigheder, som omverdenen med rette vil kunne betragte som en interessekonflikt, der risikerer at medvirke til, at der træffes en usaglig afgørelse.

Habilitetsreglerne gælder både for fondens medarbejdere, for medlemmer af bestyrelsen, for medlemmer af faglige udvalg nedsat af bestyrelsen, for eksterne bedømmere og for eventuelle andre, som måtte arbejde på konkrete sager for fonden.

Er en person inhabil i en konkret sag, må vedkommende ikke deltage i afgørelsen eller i øvrigt medvirke i behandlingen af den pågældende sag.

Behandlingen af spørgsmål om inhabilitet i bestyrelsen eller et udvalg under bestyrelsen skal fremgå af referatet fra det pågældende møde. Den person, som spørgsmålet om inhabilitet angår, må ikke deltage i behandlingen eller afgørelsen og skal således forlade mødelokalet (virtuelt eller fysisk) under disse.

Enhver, der deltager i behandlingen af sager for fonden, herunder ansøgninger, har pligt til selv at være opmærksom på egen inhabilitet.

Innovationsfonden træffer mange afgørelser vedrørende ansøgninger om tilskud fra det private erhvervsliv, samtidig med at flere af fondens bestyrelsesmedlemmer, udvalgsmedlemmer og andre, der bistår fonden, selv er forankret i eller har interesser i det private erhvervsliv.

Tilsvarende træffer Innovationsfonden ofte afgørelser vedrørende ansøgninger om tilskud fra institutioner og/eller fra ansøgere, der er ansat på offentlige institutioner, for eksempel universiteter. Fonden gør i sit virke endvidere ofte brug af særlig viden hos personer, der samtidig er ansatte ved offentlige institutioner eller på anden vis nærer tilknytning til offentlige institutioner.

For at imødegå eventuel inhabilitet og medvirke til at sikre ensartet praksis i disse situationer har Innovationsfonden vedtaget egne supplerende retningslinjer, der gælder for fondens virke sideløbende med forvaltningslovens regler og gældende forvaltningsretlige principper. Innovationsfonden vurderer derfor habilitet både efter forvaltningsrettens regler og efter Innovationsfondens egne retningslinjer.

Forvaltningsloven

Innovationsfonden er underlagt reglerne om inhabilitet i Forvaltningsloven. Innovationsfonden har konkretiseret disse ud fra gældende forvaltningsretlige principper med henblik på fondens virke.

En person er herefter inhabil i relation til behandlingen af en bestemt sag for Innovationsfonden, hvis vedkommende:

1) selv har en særlig personlig eller økonomisk interesse i sagens udfald, for eksempel hvis vedkommende er ansøger eller deltager i en ansøgning om tilskud fra fonden,

2) er eller tidligere i samme sag har været repræsentant for nogen, der har en sådan særlig interesse, for eksempel hvis vedkommende har bistået med vejledning eller rådgivning om udformning af en ansøgning,

3) har en ægtefælle, beslægtede eller besvogrede i op- eller nedstigende linje eller i sidelinjen så nær som søskendebørn eller andre nærtstående, for eksempel kærester eller samboende, der har en særlig personlig eller økonomisk interesse i sagens udfald eller er repræsentant for nogen, der har en sådan særlig interesse,

4) deltager i ledelsen af eller i øvrigt har en nær tilknytning til et selskab, en forening eller en anden privat juridisk person, der har en særlig interesse i sagens udfald, eller

5) der i øvrigt foreligger omstændigheder, som er egnede til at vække tvivl om vedkommendes upartiskhed, f.eks. nært venskab eller fjendskab.

Supplerende bestemmelser

Innovationsfonden har vedtaget følgende supplerende retningslinjer for habilitet, der gælder for fondens virke sideløbende med forvaltningsrettens regler.

En person er herefter inhabil i relation til behandlingen af en bestemt sag for Innovationsfonden, hvis vedkommende:

6) er ansat, leder, bestyrelsesmedlem eller lignende i et selskab, en forening, en fond, eller en anden privat juridisk enhed, hvor den samme juridiske enhed indgår i ansøgningen, og ansøgningen har væsentlig betydning for denne juridiske enhed,

7) er ansat, leder, bestyrelsesmedlem eller lignende ved en privat juridisk enhed, der er i direkte konkurrence med en anden privat juridisk enhed, som i væsentlig grad indgår i ansøgningen,

8) har ejerandele eller økonomiske interesser i et selskab eller privat enhed, som i væsentlig grad indgår i ansøgningen, dog undtaget situationer, hvor vedkommende alene har en ejerandel af et børsnoteret selskab, og ejerandelen (aktierne) udgør en værdi på mindre end 150.000 kr. på ansøgningstidspunktet,

9) er ansat ved en offentlig institution, som indgår i ansøgningen, og sagen har væsentlig betydning for en faglig enhed, et universitetsinstitut eller en lignende enhed i den offentlige institution, som vedkommende er del af,

10) er leder eller medlem af et ledende organ ved den offentlige institution, som i væsentlig grad indgår i ansøgningen, hvilket for universiteter vil være institutledere og højere ledelsesniveauer,

11) er leder eller medlem af et ledende organ ved en offentlig institution, hvor en person, der indgår i ansøgningen, er ansat, hvilket for universiteter vil være institutledere og højere ledelsesniveauer, og ansøgningen har væsentlig betydning for den offentlige institution,

12) er ansat ved en faglig enhed, et universitetsinstitut eller en lignende enhed i en offentlig institution, hvor en person, der i væsentlig grad indgår i ansøgningen, er leder,

13) er ansat ved en offentlig institution, som indgår i ansøgningen, og ansøgningen har væsentlig betydning for den faglige enhed, universitetsinstitut eller lignende enhed, som vedkommende er eller indtil for nylig har været medlem af,

14) er eller indtil for nylig har været medlem af en forskergruppe på et universitet, og et medlem af forskergruppen i væsentlig grad indgår i ansøgningen, hvis der er tale om fortsættelse af et projekt, som vedkommende har deltaget i, eller

15) har påtaget sig at være, er eller indtil for nylig har været vejleder for ansøger, eller er anbefaler for en person, der i væsentlig grad indgår i ansøgningen.

Enhver, der er inhabil i forhold til en ansøgning, er også inhabil i forhold til andre ansøgninger, der konkurrerer med ansøgningen. Dette gælder dog kun, hvis puljen af ansøgninger består af maksimalt 10 ansøgninger. Hvis der foreligger endelig afgørelse i den ansøgning, som vedkommendes inhabilitet er knyttet til, og ansøgningen dermed udgår af puljen af ansøgninger, kan vedkommende deltage i behandlingen af de resterende ansøgninger. Hvis summen af de ansøgte beløb i en pulje er lavere end det samlede tilgængelige beløb til bevilling i puljen, anser Innovationsfonden ikke ansøgningerne for at være i konkurrence med hinanden.